

377.791

9101500

سرشناسه: استیونسون، نیک
Stevenson, Nick
 عنوان و نام پدیدآور: شهروندی فرهنگی: پرسش‌هایی از منظر جهان شهری / نیک استیونسون؛ ترجمه نیلوفر قدیری؛ ویراستار: حسن حسینی. تهران: انتشارات دنیای اقتصاد، ۱۳۹۵. ۲۶۲ص.
 مشخصات نشر: انتشارات دنیای اقتصاد. علوم سیاسی.
 مشخصات ظاهری: ۱-۸۵-۸۰۰۴-۶۰۰-۹۷۸
 فروست: فیبا
 شابک: کتابنامه
 وضعیت فهرست نویسی: شهروندی فرهنگی، مسائل جهان شهری.
 یادداشت: تابعیت
 عنوان دیگر: Citizenship
 موضوع: فرهنگ
 موضوع: Culture
 موضوع: قدیری، نیلوفر، ۱۳۵۷ - مترجم
 شناسه افزوده: ۹۱۳۹۵ش۵الف/۱/JFA۸۰۱
 رده بندی کنگره: ۳۲۳/۶
 رده بندی دیویی: ۴۲۸۰۰۸۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۹۵

نگارخانه روزانه

روزانه‌ها و نگارخانه‌ها در ایران

نشر و توزیع: نشر

فرهنگی و ادبی

انتشارات دنیای اقتصاد

شهر وندی فرهنگی

نیک استیونس

نیلوفر قدیری

محسن حسینی

حسن کریم‌زاده

انوشه صادقی آزاد

کارگاه گرافیک هیچ

مریم فتاحی

علی سجودی

۹۷۸-۶۰۰-۸۰۰۴-۸۵-۱

۱۱۰۰ نسخه

اول ۱۳۹۵

نقره آبی

شاد رنگ

ناشر:

نویسنده:

مترجم:

ویراستار:

مدیر هنری:

مدیر تولید فنی:

آماده‌سازی جلد:

صفحه‌آرا:

ناظر فنی:

شابک:

شمارگان:

نوبت چاپ:

لیتوگرافی:

چاپ و صحافی:

تمام حقوق چاپ و نشر، محفوظ و متعلق به ناشر است

www.ketab.ir

۷	مقدمه مترجم
۹	پیش‌گفتار ویراستار انگلیسی
۱۳	قدردانی
۱۵	مقدمه
۱۹	فصل اول / شهروندی فرهنگی
۶۹	فصل دوم / جهان‌شهری و شهروندی چندفرهنگی: جهان، ملت، شهر و خود
۱۱۹	فصل سوم / شهروندی زیستی و شهروندی فرهنگی: مابین تقسیم‌بندی طبیعت و فرهنگ
۱۶۱	فصل چهارم / رسانه، شهروندی فرهنگی و سپهر عمومی
۲۰۵	فصل پنجم / مصرف‌گرایی، سیاست فرهنگی و شهروندی
۲۴۱	فصل ششم / شهروندی فرهنگی: دستور کار کوتاهی برای آینده
۲۴۷	واژه‌نامه توصیفی
۲۵۱	کتاب‌نامه

کتاب شهروندی فرهنگی، در سال ۲۰۰۳ نوشته شده اما شاید هیچ زمانی مانند حالا، مسائل مثال‌های واقعی در دنیای ما برای درک این کتاب موجود نبوده است. ما برای نگاه فرانسوی شارلی ابدو، یکی از نمونه‌های عینی است که برای درک مطالب این کتاب بسیار مفید خواهد بود. گویی در این کتاب پیش‌بینی شده است که اگر موضوع شهروندی فرهنگی در دنیای تغییر یافته امروز جدی گرفته نشود، با واقعیاتی مانند آنچه در پاریس روی داد روبه‌رو خواهیم شد. این روزها و بعد از اتفاقات پاریس، اروپایی‌ها به دنبال تعریف دوباره ملیت، شهروندی، مدارا، حقوق اقلیت، و مرز آزادی بیان و چگونگی تحقق آرمان زندگی در کنار هم، با وجود تفاوت‌ها هستند. اینجاست که این کتاب همچون ستاره‌ای می‌درخشد.

شهروندی مسئولیت دشواری است و اهمیت آن در دنیای امروز از همیشه بیشتر شده است. دنیای جدید با دنیای سابق کاملاً متفاوت است. پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک، در هم ریختن بعد زمان و مکان با ظهور رسانه‌های جدید که شما را در حالیکه روی مبل خانه‌تان نشسته‌اید از حال شهروند جنگ‌زده آفریقایی یا شهروند سیل‌زده فیلیپینی کاملاً باخبر می‌کند و همچنین تغییر معناهایی که ما قبلاً فکر می‌کردیم ثابت هستند (مانند جنسیت و رابطه ما با طبیعت) همه و همه ما را به این نتیجه می‌رساند که به شهروندی از دریچه‌ای جدید نگاه کنیم و برایش تعهدات و توقعات جدید تعریف

نماییم. اگر چنین نکنیم، از این به بعد بیشتر شاهد اتفاقاتی مانند آنچه در پاریس و دیگر شهرهای اروپایی در حال روی دادن است خواهیم بود. آنچه با حمله به مجله شارلی ابدو روی داد، همه را متوجه روندی کرد که در جهان در حال روی دادن است. جهانی که با ویژگی‌های جدیدش یعنی از بین رفتن مرزها، افزایش مهاجران، انفجار اطلاعات و ارتباطات، نیازمند تربیت و نظم اجتماعی فرهنگی جدید است. این کار را دولت‌ها و ارتش‌ها و حتی سازمان‌های بین‌المللی به تنهایی نمی‌توانند انجام دهند. این کار باید از دل مطالعات فرهنگی جامعه‌شناسی و تحقیقاتی بیرون بیاید.

پیش‌گفتار ویراستار انگلیسی

«شهروندی» به هبیر مارتا ژلهورن، یکی از آخرین خبرنگاران بزرگ جنگی قرن بیستم «موقیبت» دشواری است. به اعتقاد او، ما به‌عنوان شهروند مجبوریم تفکر آگه‌نه‌نورد را داشته باشیم و پای آن بایستیم. وی ادامه می‌دهد: گرچه نیروهای شهر در طول زمان تغییر می‌کنند اما هیچ‌وقت از بین نمی‌روند و اگر مردمان وظیفه‌ناستار وجود نداشته باشند که در مقابل این نیروها بایستند، مانعی در مقابل این نیروها وجود نخواهد داشت. اختلاف نظر و عقیده مبتنی بر اخلاق و منطق، کارن مفهوم شهروندی را از نظر این خبرنگار تشکیل می‌دهد. اگرچه چالش شهروندی در طول زمان دشوارتر می‌شود اما همواره فضایی برای خوش‌بینی وجود دارد. ژلهورن تأکید می‌کند: باید راه بهتری برای اداره جهان وجود داشته باشد و به‌عنوان این راه را جستجو کنیم و بیابیم.

معنای دقیق کلمه شهروندی به‌ویژه با توجه به حقوق و تعاریف و مسئولیت‌های مرتبط با آن، دارای ویژگی‌های خاص تاریخی است و در متن جوامع و ملت‌های مختلف متفاوت است. روند تعریف این کلمه در هر جامعه‌ای قطعی و تمام‌شده نیست و با قدرت مستقر اصطکاک پیدا می‌کند، به‌ویژه این‌که «شهروندی» به‌عنوان بخشی از زندگی روزانه تجربه می‌شود،

این مفهوم مورد گفتگو قرار می‌گیرد و با مقاومت روبه‌رو می‌شود. کتاب شهروندی فرهنگی نیکا استیونسون با بررسی فشرده پرسش‌هایی که در این مرحله از درگیر شدن ما با مبحث شهروندی مطرح می‌شود، به این بحث وارد می‌شود. او می‌گوید، شهروندی فرهنگی یک مفهوم نوظهور میان‌رشته‌ای است که به موضوعاتی چون به رسمیت شناختن و محترم شمردن، مسئولیت و لذت، دیده شدن و در حاشیه بودن مربوط می‌شود. این امر مفهوم سیاست را در هر دو وجه آن که با حرف پی بزرگ شروع شود یا با پی کوچک، شامل می‌شود، به طوری که مشاهده یک «سریال تلویزیونی عامه‌پسند»^۱ می‌تواند به اندازه رای دادن در یک انتخابات، سیاسی باشد. در همین حال استیونسون معتقد است که مفهوم شهروندی فرهنگی باید به دنبال اصول اخلاقی تازه‌ای باشد که را در این زمانه پر مناقشه و آشوب، راهنمایی کند.

شهروندی فرهنگی، چشم‌اندازهایی از نظریه سیاسی، نظریه اجتماعی و مطالعات فرهنگی را گرد هم می‌آورد. ویژگی این کتاب در تعهد آن به بررسی منتقدانه از فرهنگ و شهروندی در میانه این مرزهای میان‌رشته‌ای است. برای نمونه مورد موضوع چند فرهنگی گرای،^۲ استیونسون معتقد است نظریه پردازان سیاسی رومی تحقیق درباره اهمیت هنجاری زندگی در جامعه‌ای که به شکل فزاینده‌ای کتابت‌گرا می‌شود، برآمده‌اند. شیوه حکومت‌داری در جوامع مدرن چگونه است؟ این همه درخواست به رسمیت شناخته شدن از طرف گروه‌های مختلف، اقلیت‌های قومی گرفته تا دیگران، پاسخ می‌دهد؟ استیونسون همچنین می‌گوید، سریه اجتماعی شاید بیشترین تلاش را برای توضیح ارتباط آشکار این ادعاها با جهانی شدن، تکنولوژی‌های ارتباطی جدید و جابه‌جایی مردم از بطن ملت میزبان‌شان به نا میزبان‌ان است. از سوی دیگر، نظریه پردازان اجتماعی بیشتر نگران این مسئله هستند که این مطالبات شهروندی، نتیجه کشمکش‌های ایدئولوژیک، خواست‌های جنبش‌های اجتماعی و پرسش‌هایی در مورد قدرت و نفوذ است. استیونسون با چرخش به مطالعات فرهنگی، یادآور می‌شود که باید کار مهمی برای احیای

دانش مربوط به افراد تبعیدی و به حاشیه رانده شده صورت بگیرد. از این نظر، چندفرهنگ‌گرایی فراتر از تلاش برای به دست آوردن حقوق سیاسی است و اشکال جدیدی از فعالیت‌ها و کنش‌های فرهنگی را شامل می‌شود. شهروندی فرهنگی با ارزیابی نقادانه پیوندهای میان این سه حوزه (سیاست، فرهنگ، اجتماع) راه‌های جدید تفکر درباره شهروندی در قرن جدید را نشان می‌دهد. هدف مجموعه مقالات و کتاب‌های مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای، تسهیل مجموعه‌ای از بررسی‌ها و تحقیق‌های نقادانه درباره پرسش‌های مهمی است که اکنون وجود دارند. با توجه به سرعت قابل توجه تغییر در برنامه‌های مفهومی مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای، نویسندگان این مجموعه، مقالات و کتاب‌های خود را به روند ارزیابی و نقد دوباره متعهد می‌دانند. هرکدام از این کتاب‌ها می‌خواهند با مقدمه و معرفی نوآورانه و جامع برای موضوعی خاص و از منظری تازه ارائه کنند. در این کتاب‌ها به خواننده زمینه‌ای جامع از موضوع کتاب و راهنماهایی برای مطالعات و مکاشفات آینده ارائه می‌شود. به طور کلی این مجموعه برای پوشش دادن اجزای واحدهای مطالعاتی فرهنگی و رسانه‌ای به شیوه‌ای مشارکت‌جویانه و البته متفاوت، طراحی شده است.

استوارت آلن